

Foaia Diecezană

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului :</p> <p>Pe un an 240 Lei Pe jumătate de an 120 Lei Pe un pătrar de an 60 Lei Un număr 5 Lei Pentru străinătate pe un an 300 Lei</p>	<p align="center">APARE DUMINECA</p> <p>Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.</p>	<p>Prețul inserțiunilor :</p> <p>Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edite etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei</p>
---	--	--

Dinamismul bibliei și mișcările religioase.

Dacă despre unele cărți, cum sunt: „Contractul Social” al lui Rousseau, „Capitalul” lui K. Marx, etc., s'a spus că au stârnit curente revelatoare de orizonturi și transformatoare de lumi, apoi neapărat Bibliei trebuie să-i recunoaștem acest merit într'o neînchipuită măsură. Nu m'oi apuca să arăt aci decât că în adevăr Biblia nu stă în fruntea tuturor cărților ca un Everest neîntrecut numai prin ținuta ei literară desăvârșită, prin concepțiunea adâncă ori prin mulțimea ideilor și a sentimentelor ce iau expresie în ea. Nu prin aceasta. Altceva îi dă Bibliei înălțimea prăpăstioasă în care se prăbușesc toți aceia cari cred că o pot înlocui sau nimici. Altfel nici nu ne-am putea închipui și explica cum această carte care a fost atât de mult atacată dăinuește totuși ca o valoare în adevăr dominantă.

Printre cuvintele ei șerpuește o putere tot așa de neînvinsă ca și mișcarea în lumea fizică. Fiecare cuvânt al său este un plic ce închide o nesfârșită scrisoare și fiecare literă e o ancoră ce aterizează o lume de orizonturi. În însăși cuprinsul ei găsim exprimat acest adevăr: „Căci niciun cuvânt dela Dumnezeu nu este lipsit de putere” (Luca I. 37), sau „ei erau uimiți de învățătura lui, pentru că vorbea cu putere. (Luca IV. 32). Și în adevăr, ca o putere ce derivă direct din Dumnezeu, Biblia continuă în lume actul creațiunii. Oriunde lumea îi sapă adânc înțelesul apropiindu-se de căldura ei înaltă, sufletele se topesc și sunt recreate în forme noi.

Biblia nu este, cum s'a crezut, un pachet cu adevăruri statice, bune de pus la muzeu, ci este un fluviu de ape vii, cu undele mereu proaspete în măsura în care te apropii mai mult de înțelesul ei. Popoarele s'au așezat pe țărmurile acestui fluviu și viața se adapă dela el. Ea își

are în sine puterea expansiunii ei în așa măsură, încât dacă ar fi în ea ceva de temut, lumea ar trebui să se teamă ca de o primejdie naturală. Nuștiu unde am văzut odată o frumoasă comparație care zicea că în Biblie ca și în corabia lui Noe, au fost închise semințelor tuturor disciplinelor științifice și revarsă generos omenirii perspective și orizonturi din ce în ce mai minunate.

Tocmai pentru aceasta cu ea nu se poate și nici nu trebuie să se joace. Măsura luată de catolici, ca Biblia să nu poată fi citită de nimeni mi-se pare exagerată. Când Biserica ortodoxă a orânduit ca cetirea Bibliei să nu fie lăsată chiar la întâmplare, ci să fie supravegheată de ea, a avut perfectă dreptate.

Când s'a tradus Biblia după original și s'a tipărit, par'că ne-am simțit ușurați că însăși își are și Biserica noastră traducere a sa oficială. Dar ne punem întrebarea pe care o cred destul de legitimă: este de ajuns ca traducerea, epocală am putea spune, în Biserica noastră, să se mărginească numai la trimiterea câtorva exemplare pe seama preoților sau a parohiilor.

Sfântul Sinod a anunțat încă de mult o ediție pentru popor. Am așteptat-o zi cu zi, a așteptat-o și o așteaptă poporul credincios. În formatul în care se află acum Biblia nouă nu poate pătrunde în masse, pe lângă prețul care nu poate fi suportat de orice creștin.

Până atunci, cu toată opreliștea ce s'a făcut, lumea satelor noastre e învădată de traducerea protestantă a Bibliei. Milioane de exemplare au fost vărsate în anii trecuți pe întinsul țării de Soc. Britanică. Protestantii și-au dat seama de dinamismul Bibliei și n'au fost desmințiți. Deaceia și pun ei problema unei apropieri, pentru că observă probabil că în loc să vină ei spre ortodoxie, merge ortodoxia spre protestantism. Cine nu observă azi că în Biserica noastră se simte o puternică adiere protestantă care se datorește în bună măsură și Bibliei

lansată de ei. Oameni practici, au tipărit în condițiuni portative și foarte celtina ca preț și astfel o vei găsi azi până și în cele mai unile case. Când a început să bată vântul protestant, noi ca Biserică ne temeam cum, era și natural de o *stângă sectară* ca apoi să ne pomenim cu o *dreaptă subversivă*. Despre diferitele asociații religioase din Biserică noastră eu am mai scris și le-am arătat necesitatea, totuși nu s'ar putea spune că în privința acestor asociații suntem pe calea ideală. Nu suntem noi vecinic cu frica în sân privitor la Oastea Domnului? Cine nu nutrește această frică, din cei ce sunt preocupați de viitorul Bisericii noastre?!

Preoții cari până mai eri erau siliți de greutatea vieții să se mărginească numai la citirea Evangheliei din ușile împărătești s'au pomenit la un moment dat că au răsărit ca din pământ o mulțime de teologi cu cravată, uneori superiori, chiar din punct de vedere cultural, clerului. Dacă lucrurile s'ar fi oprit aci, cine s'ar îngriji ca niște laici se desăvârșesc în ale teologiei, care neapărat nu trebuie să fie apocrifa pentru nimeni, dar cecace este mai îngrijorător, este că aceștia se erijează în conducători, fapt ce dă de gândit chiar când ai avea de-aface cu elemente capabile. Făcându-se pe ascuns sau chiar fățiș conducători și rânind astfel învățătura tradițională cristalizată de veacuri, în mod natural ei manifestează sămburele unui separatism și devin astfel pene foarte delicate ce despică coeziunea totului, dela care nu e mult până la spargerea unității.

Dar problema aceasta e cu mult mai echivocă decât ne închipuim, poate mulți din noi. Pentrucă, pedeparte un preot care ar face abstracție de toate mișcările religioase din Biserică e acuzat pe bună dreptate de pasivitate și inerție, iar dacă se mișcă, el trebuie să se servească de o armă, care totdeodată e și steag protestant și atunci activitatea lui prinde parca și culoarea aceasta. Se prea repetă cu emfază că ortodoxismul nostru trăește prin puterea tradiției. Nu mai poate fi așa de vreme ce ostașul vine mai mult de silă la biserică și se duce foarte bucuros la... adunare, unde dacă tu preot nu te duci, el e foarte fericit că l-ai scutit de prezență. Nici nu e mirare când se privește ca un lux și nu ca o necesitate, orice *ofensivă culturală, misionară*, când se tipăresc lucruri sănătoase și se face un colportaj organizat. Câți ostași sau alți creștini au în casa lor o Biblie oficială? Din invazia de Biblii protestante au cumpărat pe cele mai ieftine și îndemnatice, căci... tot Scriptură este!

Socotesc că e mai mult decât timpul ca sfântul Sinod să pună la îndemâna poporului Biblia ce o așteptăm, ca sub supravegherea Bisericii să i se soarbă slova ei! Nu este de ajuns să asaltăm pe credincioși cu noian de predici, ci cecace lipsește este tocmai ce găsim în Biblie — puterea.

Lumea trebuie adusă la biserică și nu la adunări, fiindcă poporul trebuie făcut să înțeleagă că nu-i de ajuns ca un predicator oarecare să-i arate binele, ci ajutat de harul divin și de continua meditare a sfintei Scripturi, să-i trantmită și ceva din energia necesară pentru a-l realiza.

Pr. D. V. Anuțoiu

Cuvinte arhieresci la început de an școlar.

Păstor sârguincios al turmei încredințate prin dumnezeescul dar, Prea Sfințitul nostru Episcop nu lasă să treacă nici un prilej potrivit de a adresa înalt cuvânt de învățatură credincioșilor în catedrală, pe lângă atâtea sfaturi și îndemnuri revărsate din prisosul inimii în vizitațiile canonice.

Duminecă în 9 Octomvrie pornind dela învierea tânărului din Nain, relatată de Sf. Evanghelie și profitând de faptul că e în mijlocul tineretului adunat în biserică la început de nou an școlar, P. Sf. Sa se adresează tinerilor școlari din scaunul arhieresc spunându-le în esență cam acestea:

După cum gospodarul harnic, îndată după ce cu brațe viguroase a secerat belșugul lanurilor de aur și l-a pus în jitnițe, începe voios răsturnarea de brazde noi în care aruncă sămânța nădejdelor unei noi recolte, tot așa tineretul, după secerișul dela sfârșitul anului școlar începe din nou trudnica muncă pentru adunarea învățurii atât de spinoasă în rădăcinele ei, dar atât de dulce la roade.

Și după cum mamele voastre cu lacrimile duioșiei în ochi v'au petrecut până v'ați pierdut din zăre tot așa și țara întreagă și biserica, ca mame iubitoare cu aceeași duioșie și drag își au privirele ațintite asupra voastră, cari sunteți nădejdea viitorului acestui neam. Și însuși Majestatea Sa Regele Carol II., dela locul Său de înalt îndrumător al destinelor țării acesteia pe cărările rânduite ei de vrerea dumnezească, se interesează îndeaproape de educația și creșterea voastră care este țaria viitorului.

Incadrați în străjerie a cărei luminoasă deviză e: „Credință și muncă pentru țară și rege“ socotesc nimerit a vă adresa acum la început

de an nou școlar cuvintele rostite de Mântuitorul lumii fiului adormit al văduvei din Nain: „Tânărule, ție îți zie școală-te“! Căci azi mai mult ca oricând altădată e nevoie de suflet treaz, de priveghere și de muncă îndârjită și constructivă pentru a putea păstra neștirbit patrimoniul național lăsat de strămoșii noștri și a sta cu vrednicie în fața greutăților ce vor mai veni.

Dar pentru aceasta nu e de ajuns numai învățătura pe care profesorii voștri cu atâta dragoste și atât de îmbelșugat v'o împărtășesc, ci pe deasupra tuturor trebuie credință tare în Dumnezeu, ale Cărui rândueli hotărâsc soarta popoarelor.

Dacă vă veți face datoria învățând și purtându-vă bine, veți face bucurie nu numai părinților și dascălilor voștri dar și țării și bisericii strămoșești cari își au ochii ațintiți asupra voastră, reazimul lor de mână.

Aceste cuvinte pornite spontan din inima ierarhului iubitor de tineret și dornic de a instala eră nouă în eparhia ce o cârmuește, a impresionat și a găsit plăcut răsunset în inimile ascultătorilor.

I. F.

Invățământul religios în școala primară.

„Monitorul Oficial“ Nr. 156 dela 11 Iulie a. c. a publicat programa învățământului primar. Acolo, firește mai spre sfârșit, se vorbește și de Religie.

Legiuitorul școlar are pentru Religie cuvinte deosebit de frumoase. Are și o împărțire a materialului religios și moral pe clase, deci potrivită cu psihologia și cu dezvoltarea intelectuală a copilului. Pentru toate acestea îi putem fi recunoscători. Dar, pentru că nu toată lumea are la îndemână „Monitorul Oficial“, iată să publicăm noi tot ce se spune în legătură cu problema noastră, ca să putem face unele observații, punând — firește — și concluziile ce se cer.*)

IV. Educația moral-religioasă.

1. Educația moral-religioasă este lucrarea cea mai delicată pe care trebuie să o realizeze școala. Ea trebuie să încoroneze opera celorlalte activități educative, prin formarea personalității morale a elevului.

Idealul educației morale acesta este: să transforme individualitatea înăscută a fiecărui om în așa fel încât

*) Unii catiheti au sulevat anumite nedumeriri. Totuși observațiile și concluziile noastre sunt aproximative, nu cu caracter strict și oficial.

În ceea ce privește situația catihetilor din Jugoslavia, ca e asemănătoare. Pentru consultare credem că pot și ei folosi manualul pe care îl cred ei mai potrivit. — Red.

întreaga sa ființă să lucreze sub imperiul motivelor morale. Omul se naște cu un complex de însușiri psihofizice, care-i sunt predispoziții pe o anumită linie de activitate. Acestea formează temperamentul sau individualitatea sa înăscută cu înclinații bune și înclinații rele. Educația trebuie să țină seamă de acest lucru. Ea trebuie să pornească dela aceste date ale psihologiei omenesti pe de o parte, iar pe de alta să nu piardă niciodată din vedere principiile morale în lumina cărora omul trebuie obișnuit să lucreze în viață.

Școala ni-a pus la îndemână, pentru realizarea scopului acesta, mai ales religia și practica vieții religioase. I s'a adăugat acesteia educația morală, propriu zisă, menită să ne integreze obștei din care facem parte, cu credințele ei și ritmul ei de viață morală.

Prin urmare nu numai educație morală vagă sau generală, ci și una care să facă din elev un om moral și un cetățean folositor țării sale.

2. *Religia*, are ca obiect divinitatea, iar ca scop de a forma buni creștini, conștienți de ceea ce cred și practicanți a ceea ce mărturisesc, are nevoie a crea în sufletele micuților copii din cursul primar și tinerilor din cursul complementar o stare de emotivitate religioasă, adică acele sentimente religioase prielnice unei vieți morale creștine active.

De aceea religia trebuie predată cu toată blândețea, cu toată convingerea și cu toată căldura sufletului, ca venind din partea celui mai blând om ce a fost pe pământ și a iubit atât de mult pe copii: Dumnezeu-omul, Iisus Hristos.

După cum creștinismul este viață creștină activă, asemenea religia creștină activă nu se poate opri în școală la definiții și memorizări teologice, ci trebuie să încălzească sufletul copilului, pentru a crea acele stări sufletești de trăire internă a vieții religioase, spre a se putea exterioriza și prin acțiuni creștine.

De aceea religia impune dela început principiul educației tuturor laturilor sufletești, prin: educația intelectuală creștină, adaptându-se la vârsta elevilor, atât ca programă analitică, cât și ca metodă de predare. Fără a fi separate una de alta, cele trei aspecte ale educației creștine formează un tot unitar în ora de religie din școală.

A. Prin cunoștințele religioase ce se predau copiilor, se va urmări nu atât de mult memorizarea, ci mai ales stările sufletești, de simțire creștină și dorința de a realiza anumite fapte frumoase creștinești. De aceea vom căuta să ținem seama de principiul psihologic intuitiv și de cel hristocentric.

a) În ceea ce privește *principiul psihologic*, materia la religia pe clase, a ținut seama de vârsta copilului și de cunoștințele pe care le poate avea, iar nu de ordinea cronologică a evenimentelor biblice. Astfel elementele Vechiului Testament s'au lăsat pentru clasa III. a învățământului primar, întrucât copiii vin cu cunoștințe mai multe despre Domnul Hristos, decât despre personajele biblice ale Vechiului Testament. În predare se va ține seamă de acest principiu. Grijă cea mare dela început trebuie să fie cu elevii clasei I. a cursului primar, ținându-se seama de fondul lor psihologic religios, cu care vin din familia părinților. De aceea în predare se va ține seama de principiul elementelor din programă, plecându-se dela cunoașterea părinților, către noțiunile religioase mai abstracte, cum este ideea de Dumnezeu, Părintele tuturor, spre a se putea trece la rugăciunea Tatăl nostru. Acest principiu a călăuzit alcătuirea programei, și în ceea ce privește rânduirea lecțiilor în prima

parte a clasei I., când copiii neștiind să citească, vor folosi imaginile explicate prin istorisiri. Iar istorisirile în ceea ce privește buna purtare, vor trebui să fie cât mai ușoare de înțeles, cu idei din cercul de cunoștințe ale copiilor la această vârstă.

Acest principiu, în legătură cu ideea centrelor de interes, se va urma treptat după vârstă și cu celelalte clase, la religie.

b) La primele clase ale învățământului primar și unde va fi nevoie și la învățământul complementar, se vor folosi imagini în manualele de religie, ținând seama mai mult de geniul iconografiei ortodoxe. Astfel la prima parte a clasei I. la religie, în loc de text, se folosesc imaginile religioase în ordinea programei analitice, explicându-se de către cel ce predă.

Se vor folosi apoi tablourile religioase ce se găsesc în școală, ca material intuitiv din partea Casei Școlilor. Se vor folosi de asemenea icoanele ortodoxe din biserică, obișnuindu-se elevii cu cunoașterea persoanelor ce reprezintă. Faptul că iconografia ortodoxă înfățișează Biblia Vechiului și Noului Testament și o parte din sfinții Mucenici și Părinți bisericești în imagini, trebuie folosit de preotul catihet, prin vizitarea interiorului bisericii în acest scop special, explicându-se elevilor imaginea.

Obiectele și vestimentele sacre, ca și anumite cărți de ritual, este bine să fie explicate elevilor la biserică în mod sumar, privindu-le în față, iar nu prin simple istorisiri și deseneuri la școală.

Lecturile alese din sf. Scriptură, din sf. Părinți, din cărțile religioase ale Bisericii, au darul de asemenea de a sprijini o intuiție religioasă interioară a anumitor idei creștine, prin această prezentare în mod intuitiv și amănunțit în legătură cu ideile expuse. Lecturile însă, dacă pot folosi, pot să plictisească, când se abuzează de ele și nu se aleg pericopele cele mai potrivite pentru înțelegerea elevilor.

Istorisirile religioase la anumite subiecte, ce nu pot avea material intuitiv pentru simțurile exterioare, trebuie făcute cu multă căldură și apropiate de realitatea cunoștințelor posedate, spre a se crea o intuiție psihologică religioasă.

Hărțile geografice de asemenea vor putea fi folosite acolo unde avem nevoie de explicații la anumite localități. Astfel harta țării sfinite (Palestina), harta Asiei Mici, a vecinătăților mării Mediterane, harta țării cu localitățile mănăstirești, pot fi folosite la lecțiile de religie cari cer aceasta.

c) Evangelia fiind cununa de preț a Creștinismului, întrucât cuprinde viața, minunile, patimile și învățăturile Mântuitorului Hristos, este necesar să fie în centrul învățământului religios. Evenimentele biblice anterioare și posterioare Domnului Hristos pot să-și păstreze în mod permanent legătura cu centrul Creștinismului, care este Domnul Hristos. De aceea Vechiul Testament la cl. III. ține seamă mai ales de cele mai apropiate evenimente în legătură cu Mântuitorul Hristos, și anume începe cu profețiile Vechiului Testament referitoare la venirea Domnului Hristos, înaintând apoi treptat către începuturile Vechiului Testament.

De aceea, la predarea lecției de religie, se va ține seama și ca substrat psihologic al firului lecțiilor, de această permanentă legătură a elementelor biblice cu persoana Mântuitorului Hristos. Aceasta ajută la firul unității învățământului religios, evitându-se împărțirea, care îngreuiază și înțelegerea noțiunilor.

Iar pentru învățământul complementar, utilizarea

Noului Testament, cu lecturi rânduite în legătură cu ideea centrală a lecției religiei, este absolut necesară. Căci este o adevărată binefacere pentru poporul nostru să-l obișnuim din școală și în atmosfera credinței noastre strămoșești, a utiliza cu respect și evlavie cartea sf. Scripturi, cercetând-o cu drag, dar sub îndrumarea preotului. Cercetarea cuprinsului Noului Testament, la locurile indicate și lectura individuală a elevilor în auzul tuturor, în special a părților tendențios interpretate de sectanți, este cel mai ales prilej intuitiv pentru întărirea conștiinței ortodoxe a tineretului nostru școlar, prin împărtășirea directă dela primul izvor al credinței noastre strămoșești: sf. Scriptură. Folosind Noul Testament cu grijă și dându-se astfel anumitor ore de religie la învățământul complementar, caracterul de școală biblică, preotul catehet rezolvă implicit una din esențialele îndatoriri de ordin misionar.

B Educația religioasă se face paralel cu instrucția religioasă în ora de religie, și suplimentar la Biserică, când este timpul fixat pentru aceasta. Sentimentul de milă creștină și de iubire pentru aproapele, poate fi creat în mod sublim printr-o instrucție religioasă îngrijită și simțită.

În afară de corpul lecției de religie, pot contribui la educația religioasă a elevilor: rugăciunea dela ora de religie; rugăciunea comună dimineața la intrarea în școală și la ieșire; cântarea creștină dela ora de religie; participarea la cultul divin, în special la sf. Liturgie în biserică; mărturisirea și împărtășirea cel puțin la Crăciun și la Paști înainte de vacanțe.

Este de dorit ca în fiecare Duminică și sărbătoare legală, în mod alternativ, corpul didactic să însoțească elevii la sf. Liturgie în biserică, unde pot să le conducă și cântarea pe o voce, dela locul stranei.

Cu alte cuvinte, atmosfera de credință și evlavie creștină trebuie să devină o obișnuință la elevi. Nu se va abuza însă de timpul cât pot sta elevii în biserică, spre a nu se producă desgust de serviciul religios și nici nu se va încuraja fățarnicia, care poate descuraja elementele bune. Programa analitică la fiecare clasă, dă prilejul aplicării acestor principii de educație religioasă.

C. Adâncirea ideii religioase în conștiința copiilor și așezarea ei în atmosfera caldă a sentimentului religios, simte nevoia de a fi fructificată prin acțiuni și deprinderi creștinești.

De aceea începând cu cl. I., unde lecțiile 9—17 au ca obiectiv tema bunei purtări, trebuie să tindem a trezi dorința în sufletele elevilor de a săvârși fapte creștinești. De fapt *fiecare lecție de religie trebuie pusă în legătură cu realitatea vieții ce ne înconjoară și în special cu cercul și mediul în care se află elevii pe care-i instruim*, spre a-și da seama mai bine de nevoia aplicării la viață a preceptelor morale creștine.

Momentul psihologic al aplicării la viață, ce se impune a fi accentuat la fiecare lecție de religie, trebuie să se concretizeze, potrivit principiului școlii creștine active, în acțiuni creștine, pornind dela acțiuni psihice religioase, până la înfăptuiri văzute. De aceea, cultivând sentimentul de milă creștină, de iubire pentru aproapele, de iertare, de dreptate și stimulând pe elevii cei buni, trebuie să sprijiniți elevii pe clase, ca în atmosfera lor de libertate și de iubire, sub supravegherea autorității noastre, dacă se poate mai mult simțită decât văzută, să se asocieze la acțiuni de binefacere în școală la Crăciun și la Paști, înainte de vacanțe.

Astfel învățământul religios aplicat în școală poate împlini gândul înalt al legiuitorului, întărind credința

strămoșească în sufletul tineretului, animând sentimentul religios și creind o conștiință morală, ce poate fi de mare sprijin pentru viitorul Neamului.

2. *Datoriile omului și ale cetățeanului* și formarea omului pentru a se comporta în viață în spiritul lor, este o altă față a educației, care urmărește formarea personalității morale.

Pentru a ajunge la împlinirea acestui scop, școala trebuie să dea elevului convingeri morale puternice, să-i creeze stări afective cari să-l predisună cât mai mult spre fapte bune și folositoare societății și să realizeze apoi armonia între aceste două serii de motive de activitate.

a) Convingerile morale se capătă între altele prin analizarea faptelor morale și înțelegerea superiorității lor. Așa a făcut școala și până acum, prin povestiri morale. Uneori s'a mers chiar mai departe, scoțându-se învățăminte morale chiar și din lecțiuni de fizico-chimice sau de matematică. Lucrul este, de sigur, posibil când se face cu măsură, — cu discreție am putea zice; este însă o exagerare, când e făcut fără rost.

Pentru ca povestirile morale să aibă un efect cât mai mare, ele trebuie să fie cât mai aproape de viață. Vom alege deci, cu preferință, pe acelea cari se potrivesc mai bine mediului de viață în care trăim, și împrejurărilor. Dacă faptele sunt luate chiar din întâmplările vieții locale sau din viața elevilor, este cu atât mai bine. E delă sine înțeles însă că în astfel de cazuri se cere mult tact din partea educatorului, pentru a nu atinge susceptibilități și a strica astfel orice efect educativ.

La acestea se adaugă instrucția civică, prin care contribuim la formarea cetățeanului. Aceasta însă nu se poate face la orice vârstă. Conștiința socială și interesul pentru viața obștească se trezesc în copil abia pe la 11—12 ani. De aceea până la această vârstă este cu totul prematur să se facă instrucție civică.

În programa analitică de față începem instrucția civică din clasa a IV.-a primară, adică delă vârsta de aproximativ 10—11 ani. Este poate ceva cam de vreme, dar lucrul acesta a fost dictat și de complexul celorlalte studii din clasa a IV.-a și de faptul că acum se încheie un ciclu școlar primar (cel elementar). Dacă se procedează însă metodic și se coboară întotdeauna discuția la nivelul de înțelegere al copiilor, lucrul este posibil, mai ales că diferența de vârstă este aproape neînsemnată.

Trebuie să notăm aci că în spiritul actualei programe, orele de morală (datoriile omului) se fac până în clasa III.-a inclusiv de preot, ca o anexă a educației religioase, iar din clasa IV.-a (datoriile cetățeanului) se fac de învățător;

b) Stările afective se capătă pe două căi: prin același mijloc al povestirilor, spuse în așa fel încât să mișcăm sufletul copilului, și prin intuirea de către copil a aspectelor și întâmplărilor din viață, care pot să-l emoționeze.

Primul mijloc este mai ușor de aplicat. El este însă și cu efect mai mic și mai vag. Copiii le plac povestirile și se lasă impresionați de ele, dar le iau ca atare. Rareori ele îl urmăresc și-l preocupă, cu problemele ce le pun, dincolo de sfârșitul orei de curs.

Întâmplările din viața reală au din contră mai multă priză asupra sufletului. Ele sunt povestite și discutate nu numai în clasă, dar și între elevi, precum și acasă între părinți sau pe stradă între cunoscuți. Puse

de școală în lumina morală, în care ea e datoare să le pună, întâmplările acestea opresc pe de o parte interpretarea lor greșită, iar pe de alta dau cârmă morală nu numai școlii, ci, prin ea, și mediului social imediat;

c) Dar ceace pune pecetie, ceace formează temelie educației morale, este fapta care dă deprinderi de viață morală și de bun cetățean. În această privință principiile educației noi, activiste, ne cer să dăm prilej copilului să practice bunele moravuri. Nu ne vom mulțumi ca până acum să luăm măsuri pentru împiedecarea răului, ci vom da prilej elevului, prin exerciții de voință, să înfăptuiască binele. Nota rea la purtare sau pedeapsa de orice fel pot să ferească ființa morală a copilului de rău, dar nu-i dau și tăria să treacă la fapte bune. Aceasta se capătă prin activitate.

Școala are astăzi un instrument admirabil la îndemână, pentru aceasta, *străjeria*. Stolul străjeresc, centuriile și cuiburile oferă copilului mediul cel mai prielnic în care el să se simtă încadrat într-o organizație de viață adevărată în care el are un rol activ și unde atmosfera îi dă puțința unei educații active cât mai completă: religioasă, morală, cetățenească.

Instrucțiunile, mult cuprinzătoare și espuse în chip deosebit de atrăgător, dezarmează așa-zicând pe oricine. Sau, cum se exprimă pâr. „Consilier“ al Arhiepiscopiei Bucureștilor în revista „Apostolul“ pe Septembrie a. c. „se poate vedea o largă bunăvoință și un înalt spirit de înțelegere, cu care preotul este primit în școala primară“.

Până aci perfect adevărat, și asupra acestui punct suntem în deplin acord. Dar iată că începând cu clasa IV., materialul se bifurcă. *Orele de religie, începând cu această clasă, se reduc la una pe săptămână* (în programă nu se spune categoric, dar așa se procedează), iar *datoriile omului și ale cetățeanului* iau cealaltă oră. „*Orele de morală* (datoriile omului) — spune programa analitică — se fac până în clasa III.-a inclusiv de preot, ca o anexă a educației religioase, iar *din clasa a IV.-a* (datoriile cetățeanului) *se fac de învățător.**)*

Înțelegem perfect că instrucția civică e o disciplină laică, deasemenea că, pentru x motive, se cere ca să fie predată de învățător. Totuși, pentru care motiv se identifică, sau se contopesc, așa-zicând, două discipline: morală și instrucția cetățenească? Morală creștină e una, instrucția civică, alta; e drept că o apropiere între acestea două se poate face, în chip fericit și mult folositor!

Oricum, noua programă ne reduce numărul orelor de religie, fapt care nedumerește. Îndeosebi la sate, unde învățământul religios și cel moral e bine să precumpănească. Ne mai vorbind de neajunsul practic al orei unice pentru o disciplină de căpetenie. Și, la urma urmei, ar avea loc suficient și la orașe.

**) Sublinierea din citat e a noastră. N. Red.

De aceea credem că totul e numai la început, că asupra celor în lipsă se va mai reveni.

Confratele din Capitală, suscitată, ne încurajează și până atunci:

„C. Preoții cateheți vor avea oricând latitudinea de a completa unele lecțiuni, când nevoia va cere, ca material nou, ce nu este cuprins în actuala programă analitică. Fiindcă știut este că situația micilor noștri elevi diferă dela o școală la alta; una este situația la sate, alta la târguri și orașe mai mici; cu totul alta în orașe mai mari. Însuși principiul psihologie ne dă această îngăduință și ne impune respectul stărilor sufletești locale“.

O programă analitică nu este o sperietoare, este o normă generală, cu lacune și imperfecțiuni inerente oricărui lucru omienesc. Avântul și însuflețirea cateheților pot întregi și chiar covârși totul!

La muncă deci, cu Dumnezeu înainte!

Sentimentul de inferioritate la copil.

(Continuare)

De **GEORGE MITRICĂ.**

„Dar vai! Dela primele zile ale vieții, obstacole de neînving se opun acestei expansiuni a eului, acestei chemări a dorințelor“.

Din afară vin și se așază în calea lui forțe care îi opresc avântul și tendințele naturale; acum își dă aproape perfect seama că lumea, în mijlocul căreia se găsește, nu-i aparține. E o lume care îi umple capul cu nu te duce la gâră, nu face lucrul acesta, taci din gură, nu te uita pe foreastră — e o lume care îl trimite la culcare, când poate copilul ar mai vrea să se joace și îl deșteptăm când ar vrea să mai doarmă. Îi luăm desertul care îi place și îi dăm ciorba inteligenței noastre.

Acum este conștient de slăbiciunea sa. În lupta care se încinge între el și adult, întotdeauna trebuie să fie învins. Aceasta este cauza care dă naștere la sentimentul de inferioritate. Poate cineva să spună că acest sentiment nu prea ar avea ceva de supărare în el, că doar, numai câteva lacrimi trecătoare... Dar acest sentiment va stimula pe copil și îi va da speranțe că întorcându-și viața după a membrilor familiei, va deveni mare și va fi în afară de orice primejdie. Și în felul acesta copilul se va educa pe sine însuși, își va dezvolta personalitatea și acest sentiment de inferioritate va dispărea.

Din nenorocire nu se întâmplă toate așa pentru că sunt atâtea cauze, influența mediului,

o influență reală de inferioritate, o stare anormală și chiar poate ridicolă, care fixează acest sentiment ca un spin plantat brutai în ființa morală a copilului. Iată că o urmă așa de adâncă nu se va șterge toată viața. Și de aci izvor de reacțiuni pentru apărare.

Sunt atâtea cazuri când părinți vanitoși, la ocazii diferite, își compară copiii cu verii lor mai bine înzestrați și le impută insuficiența pregătirii. Vor fi frați cari vor socoti pe fratele lor mai mică cantitate neglijabilă, cu toate că au calități mai prețioase. Vor fi profesori cari vor așeza elevii mai slabi în așa zisa ignorantă coadă a clasei, și vor fi și din aceia cari își vor umili elevii că n'au făcut o lucrare bună, tocmai când acești micuți și-au dat ostensala mai mult ca oricând. Apoi mai fiind îmbrânțiți de colegi în mod barbar, acești tolerați vor pierde încrederea, se vor amări până în adâncul sufletului.

„Ah, școala! Armă măreață, fără îndoială, în mâna progresului. Dar cuțit cu două tăișuri“. Aceste amintiri crude amăresc câteodată o viață întreagă.

Când îmi aduc aminte de îmbrâncelile și umilirile din partea colegilor și a profesorului, mă podidesc lacrimile. Aceste prime impresii sunt dătătoare de ton pentru toată viața câteodată. Ele fac pe micuți incapabili de fericire și în loc ca la bătrânețe să-și depene amintirile copilăriei, li-o groază să-și mai aducă aminte.

Educația trebuie făcută de oameni cu o pregătire temeinică; copiii nu trebuie laudați prea mult și alinați prea mult, căci în cazul acesta educatorii plătesc un mare tribut sentimentului de inferioritate. Copiii răsfățați în paradisul lor de acasă și apoi trecuți în mediul de școală, vor simți o cădere ca din cer în infern. Mediul social influențează mult pentru pronunțarea sentimentului de inferioritate. Copiii de țărani au de satisfăcut munci grele fără a fi cinstiți în modul cuvenit, ei numai, pur și simplu, exploatați. Copiii cu defecte organice trebuie să sufere o dublă inferiorizare, pentru că au o infirmitate organică, în plus baijocora semenilor și phetiscala părinților atinși de aceasta în amorul propriu. Astfel o copilărie, care ar trebui să fie partea cea mai frumoasă a vieții, e un calvar: sufletul lor stârșește prin a fi crucificat.

În urma acestor fapte se pune întrebarea: cum se reacționează? După studiile lui Sigmund Freud și a lui Alfred Adler, reacțiunile sunt diferite.

Poate să fie reacțiune în mod ascendent: dela resemnare la revoltă, dela timiditate la de-

spotism, dela nevroză la crimă, dela lașitate la eroism etc. Rodele pe care le va da trista sămânță plantată brutal în sufletul copilului, vor fi variate după teren și circumstanțele speciale în care a germinat.

Copilul va căuta să compenseze într'un fel sentimentul de inferioritate, prin o balansare în sens contrar. De multe ori această balansare suprimă acest sentiment de inferioritate.

Un tânăr care suferea de slabiciune musculară, prin exerciții multe și constante, a putut deveni un atlet. Cazuri de acestea sunt nimic de zis, dar de multe ori viața nu-i o teoremă, ea să se poată rezolva așa de ușor.

De multe ori această inferioritate, bătută numai în chip aparent, rămâne ca un îmbold statornic în inimă și purtare. Iată cazul lui Bonaparte:

„Bănuitor, ambițios, umilit de condiția sa inferioară și de mica sa statură, temându-se că nu se va putea ridica la rangul spre care visează mândria sa, el gândește la șaisprezece ani să se distrugă. Apoi vine norocul. Dar poarta de glorie nu se calmează. Napoleon incendiază Europa. Oare nu cumva disprețul pentru oameni, aprins odinioară în inima copilului Napoleon, i-a întreținut toată viața focul dominației?”

(Urmează)

Ș T I R I

Vizita P. S. Episcop Dr. Irineu Cirici al Novi-Sadului. Miercuri în 12 l. c. P. S. Episcop Irineu, fiind în trecere prin Caransebeș, a vizitat pe P. S. Părinte Vasile al nostru, întreținându-se aproape o oră. Prea Sfințiile lor Irineu și Vasile au fost colegi de școală la Universitatea din Cernăuți.

Vizitații canonice a făcut P. S. Părinte Episcop Vasile Vineri la sărbătoarea Cuvioasei Paraschiva în Sintești și Temerești. În numărul viitor vom publica o dare de seamă amănunțită.

Deschiderea noului an școlar la Academia noastră Teologică s'a făcut, cu multă solemnitate, Duminecă în 2 Octomvrie a. c. Inaugurarea e precedată de slujba sf. liturgii împreună cu Chemarea Duhului sfânt servită de toți preoții-profesori ai Academiei. La priceasnă are loc predica pâr. Dr. L. Busuioc despre *pacea și buna înțelegere între oameni*. De aci profesorii, studenții și o numeroasă asistență se îndreaptă spre localul școlii, unde se săvârșește întâi sfințirea Apei și stropirea. Pâr. director Dr. Z. Muntean ține o alocuție despre caracterul unui candidat la preoție, precedată de parentarea neuitatei Regine-Mame Maria.

Consistor plenar s'a ținut Sâmbăta trecută în 8 l. c. În ședința aceasta s'a numit profesor la Academia noastră pâr. Dr. Petru Rezuș din Bucovina și s'au luat măsuri pentru administrarea provizorie și întregirea postului de protopop al Vârșetului pe urma pensionării pâr. Traian Oprea.

† **Mărinca Udrea**, o credincioasă, membră în toate societățile femeilor din oraș, cu frumoase merite pe teren caritativ a încetat din viață în vârsta de 56 ani. Dumnezeu să odihnească în pace pe roaba sa, care s'a ostenit pe căi grele în această viață, iar pe cei rămași să-i milue cu mângăirea Sa cea mare!

Note oficiale

Nr. 5943 B 1938.

Toți preoții cari până la 31 Martie 1939 împlinesc 5, 10, 15 și 20 ani de serviciu preoțesc, cu începere dela 1 Aprilie sunt îndreptățiți la câte o nouă gradăție.

În urmăre toți acești preoți să-și înainteze cererile lor pentru încuviințarea noii gradății până cel mult la 15 Noemvrie a. c.

Cererile se vor înainta pe cale ierarhică, adică prin Oficiile protopopești, având să se anexeze la ele cuvenitele certificate despre toți anii de serviciu, eliberate de către oficiile protopopești în drept și timbrate în regulă.

Cererile intrate după termenul de 15 Noemvrie a. c. precum și cele adjutate cu certificate de serviciu netimbrate sau timbrate insuficient, nu se vor lua în considerare și preoții respectivi nu vor fi trecuți pe tabloul celor îndreptățiți la o nouă gradăție.

Caransebeș la 6 Octomvrie 1938.

Episcopul:

† **VASILE**

Nr. 6092 E. 1938.

Se atrage atențiunea On. Oficii parohiale asupra dispozițiunilor art. 16 din legea timbrului amăsurat căroră, persoanele juridice de interes public și privat sunt supuse impozitului-echivalent.

Oficiile parohiale sunt datoare deci ca în cursul celor 3 luni înainte de 1 Ianuarie a. c. fiecărui an să înainteze Administrațiilor financiare fie direct fie prin Percepțiile locale, declarații de impunere după modelul arătat în ordinul circular Nr. 2378 E./1927.

Aceste declarații se vor înainta atât pentru parohiile proprii cât și pentru parohiile vacante ce sunt administrate de dâșii.

Neînaintarea la timp a acestor declarații aduce cu sine amendarea celor îndatorați la acest impozit echivalent cu jumătate din suma impusă.

Sunt scutite de impozitul echivalent.

a) Imobilele publice sau ale așezămintelor de utilitate publică neproducătoare de venit și chiar când sunt producătoare de venit însă aceste venituri sunt afectate (întrebuințate, folosite) serviciilor publice sau scopul acelor așezăminte.

b) Imobilele parohiale (casele parohiale) cari nu produc nici un venit și cari s'au bucurat și până în prezent de asemenea scutiri.

c) Sesiunile parohiale sunt scutite de impozitul echivalent până la extinderea de 6 ha (12 jug).

În consecință sunt scutite:

Bisericile cu toate recvizitele (odoarele) lor casele parohiale, capelele, casele pe rugăciuni, cimitirele, pământele bisericesti al căror venit se folosește la întreținerea bisericii sau pentru scopuri culturale respective de utilitate publică.

Din sesiunile parohiale este scutită întinderea de 12 jug. rămânând impozabil numai restul de teren.

Impozitul după aceste sesiuni cade în sarcina uzufructuarului.

Toate celelalte dispoziții cuprinse în ordinul circular Nr. 2378 E/1927, rămân în vigoare și în prezent.

Despre înaintarea declarațiilor se va face raport Consiliului Eparhial cel mult până la 1 Ianuarie 1938.

Intrucât unele comune bisericesti vor fi impuse în mod ilegal, în termen de 20 de zile dela primirea procesului-verbal de impunere, Oficiile parohiale vor înainta apel la Administrațiile financiare respective, raportând aceasta și Consiliului Eparhial.

Orice daune cauzate prin întrelăsare, respective neglijența Oficiilor parohiale, cade în sarcina conducătorilor Oficiilor parohiale.

Caransebeș, la 12 Octomvrie 1938.

Episcopul:

† VASILE

Calendarul Românului

pe anul 1939
aflându-se sub tipar

apare în curând!

Redactor responsabil: NICOLAE CORNEAN, consilier eparhial.

Corpul Portărilor Tribunalului Caransebeș.

Port. Nr. 296/1927.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul șef portărel de pe lângă Tribunalul Caransebeș, în baza art. 102 din legea LX. din 1881 și în baza art. 19 din legea 1908 prin aceasta public, că în urma decisului Judecătoriei mixte din Caransebeș sub Nr. 2165,1927, efectuându-se execuțiunea la 18 Maiu 1927 în favorul următoarei Prima Bancă Grănicerească s. a. din Caransebeș reprez. prin curatorul Dr. Nicolae Ionescu av. din Caransebeș contra urmărișilor, pentru suma de lei 15.000 rest capital și acces., mobilele sechestrate și suprasechestrate cari s'au prețuit în 40.000 lei și anume:

1. Un motor Nr. 0164304 Troda K. W. 10 H. P.,
2. un vagon cărbuni de piatră se vor vinde prin licitație publică.

Deci în urma deciziei Judecătoriei mixte din Caransebeș de sub Nr 3159/1927 G. pentru încasarea creanței de lei 15.000 capital cu 12 % interese din 27 Februarie 1927 până la 1 Decembrie 1931 iar dela această dată interese legale după capitalul de 7500 lei redus conf. legii conversiunii și 1445 Lei spese deja reduse până în prezent se fixează licitație pe ziua de 21 Octombrie 1938 la oarele 16 în Caransebeș la sediul fabricii de clopote și toți aceia care au voie a cumpăra, sunt invitați cu aceia observare ca mobilele mai sus menționate în baza art. 107, 108 din Legea LX. din 1881 se vor vinde celor cari vor oferi mai mult pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Întrucât mobilele supuse licitației s'au mai sechestrat și mai înainte și după această fixare de licitație și din partea altor creditori, și aceștia au drepturi câștigate de acoperire asupra licitației în baza art. 120 a legii LX. din 1881, deci se va efectua și în favorul acestora.

Caransebeș la 4 Octomvrie 1938.

Șef portărel Dr. C. Stângu.

La „Librăria Diecezană“ se primesc

pentru reparare, aurire și argintare,

POTIRE, CRUCI,

și tot felul de alte obiecte bisericesti.

CARTE DE RELIGIE

pentru școalele primare de: Dr. Andrei Buzdug
se află spre vânzare la Librăria Diecezană.

Tiparul și editura Tipografiei Diecezane, Caransebeș.